

בשורת הבלבוב הרב מואיז נבון

שמות יב (ב) החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה :
רש"י שמות פרק יב פסוק ב - החדש הזה - הראהו לבנה בחידושה ואמר לו כשהירח מתחדש יהיה לך ראש חודש. ואין מקרא יוצא מידי פשוטו, על חדש ניסן אמר לו, זה יהיה ראש לסדר מנין החדשים, שיהא אייר קרוי שני, סיון שלישי :

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף מג עמוד ב

אמר רב יהודה : האי מאן דנפיק ביומי (1) ניסן וחזי אילני דקא (2) מלבבני, אומר : ברוך שלא חיסר בעולמו (3) כלום וברא בו (4) בריות טובות ואילנות טובות (5) להתנאות בהן בני אדם.

רמב"ם הלכות ברכות פרק י הלכה יג

הרואה בריות נאות ומתוקנות ביותר ואילנות טובות מברך "שככה לו בעולמו", היוצא לשדות או לגנות ביומי ניסן וראה **אילנות פורחות וניצנים עולים** מברך "ברוך אתה יי' אלהינו מלך העולם שלא חיסר בעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובות ונאות כדי ליהנות בהן בני אדם."

שולחן ערוך אורח חיים הלכות ברכת הפירות סימן רכו סעיף א

היוצא בימי ניסן וראה אילנות שמוציאין פרח, אומר : בא"י אמ"ה שלא חיסר בעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובות ליהנות בהם בני אדם ; ואינו מברך אלא פעם אחת בכל שנה ושנה, ואם איחר לברך עד אחר שגדלו הפירות, לא יברך עוד.

משנה ברורה סימן רכו

(א) בימי ניסן - אורחא דמלתא נקט שאז דרך ארצות החמים לבלבב האילנות וה"ה בחודש אחר כל שרואה הבלבוב פעם ראשון מברך [אחרונים] :

כף החיים סימן רכו

(א) היוצא בימי ניסן וכו' - משמע מדברי הטור והש"ע דנקטו "בימי ניסן" דדוקא בימי ניסן ראוי לברך ברכה זו ולא קודם לכן ולא אח"כ. וכן מפורש מלשון הגמ' דקאמר האי מאן מפיקי ביומי ניסן וחזי אילני דקא מלבבני. וכ"כ הלק"ט ח"ב סימן כ"ח מדאמר "היוצא ביומי ניסן" משמע דעל פרחי השקדים שממהרין הרבה קודם ניסן אין לברך יעו"ש. ומיהו י"א דיומי ניסן לאו דוקא דה"ה בחודש אחר. א"ר אות א' בשם ס' צ"ל וכ"כ המח"ש ושאר מן האחרונים. אבל הברכ"י **אוה ב'** כתב דברכה זו על דרך האמת שייכא דוקא לימי ניסן עכ"ל, וכ"כ בספרו מורה באצבע אות קצ"ח דהמדקדקים מקפידים שיהא בניסן דוקא ויהיה שתי אילנות ויוצאין לשדה לברך עכ"ל.... :

R. Shlomo Zalman Auerbach always recited "birchat ha-ilanot" - the blessing for trees - in the garden of a widow who had 2 trees. One year one of the trees withered and some suggested going to another yard. He insisted on returning to the original yard. He explained that having 2 trees is a hiddur while disappointing the widow is a de-oraita.

ברכי יוסף אורח חיים סימן רכו

ב. ממאי דאמרו היוצא בימי ניסן, משמע דעל פרחי השקדים שממהרין הרבה קודם ניסן אין לברך, גם אין לברך אלא על ריבוי אילנות. הרב הלק"ט ח"ב סי' כ"ח. והרב צידה לדרך מאמר א' סוף כלל ג' כתב וכן אם ראה אילנות פורחות בחדש אדר. ואין זה סותר למ"ש הרב הלק"ט, דדוקא שקדים שממהרין תדיר קודם ניסן כתב שלא יברך, והרב צידה לדרך איירי בשאר אילנות שבמקרה לבלבו באדר. ואני שמעתי דברכה זו על דרך האמת שייכא דוקא לימי ניסן. וכפ"ז נ"ל דגם על פרחי שקדים יכול לברך בימי ניסן, והכי חזינן לרבנן קשישאי ברוכי מברכי על פרחי שקדים בימי ניסן. וכן עיקר.

שו"ת מנחת יצחק חלק י סימן טז [1902-1989, פולניה, הוגריה, רומניה, אנגליה, ישראל]

... הרי מוכח מדבריו דמה שממהרים לבלבב אינו גורם שיברכו קודם ניסן, וה"ה הו"א לומר דגם בניסן לא יברכו, אבל מסיק דבניסן יברכו כנ"ל.
אבל עדיין יש לחלק ולומר דדוקא במדינתנו [ישראל] שדרך רוב האילנות לבלבב בניסן אז אין יכול לברך בחדש אחר אף באילנות שדרך לבלבב הרבה קודם ניסן אבל במדינתנו [באוסטרליה] שכל האילנות מלבבין בחדש אחר שפיר יכול לברך עליהן אז.
... ונראה דזהו באמת כוונת הריטב"א (ר"ה י"א ע"א המובא לעיל) שכתב וז"ל : ויומי ניסן ל"ד אלא כל מקום ומקום לפי מה שהוא דמלבבני עכ"ל, אפשר לומר דבאמת ס"ל דוקא ניסן רק למשל כמו באוסטרליה מברכין במרחשון, ואין רא"י מזה בא"י ובבל אי מותר לברך באדר או באייר.

(1) חודש ניסן

שמות יב (ב) החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה :

קהלת א (ט) מה שהיה הוא שהיה ומה שנעשה הוא שנעשה ואין כל חדש תחת השמש :
אבן עזרא שמות יב:ב - והנה אין ללבנה שנה כלל כאשר אין לשמש חדש כלל, כי לא יתחדש בשמש דבר, רק דבר החדוש הוא לאור הלבנה, ובעבור זה נקרא חדש גם ירח, בעבור חדוש אור הלבנה, ...

שפת אמת, 54,42

ובמדרש "החודש הזה לכם" אמר הקב"ה : אין לכם חידוש אחר יותר מזה. שבגאולת מצרים נתחדש כח מעשה בראשית.

(2) לבלוב ← פריחה, חידוש, גאולה

תלמוד בבלי ראש השנה דף יא עמוד ב - רבי יהושע אומר : בניסן נגאלו, בניסן עתידין ליגאל.

תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף צח עמוד א

ואמר רבי אבא : אין לך קץ מגולה מזה, שנאמר [יחזקאל ל"ו ח] : ואתם הרי ישׂראל ענפכם תתנו ופריכם תשארו לעמי ישׂראל פי קרבן לבוא :
רש"י - כשתתן ארץ ישראל פריה בעין יפה אז יקרב הקץ, ואין לך קץ מגולה יותר.

Average date tree yield: 17Kg/year. Israeli date tree yield 182Kg/year!

Food and Agriculture Organization of the United Nations

Export prices achieved by leading exporting countries

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
	US dollars/tonne										
Israel	2685	2894	3314	2493	2932	2882	5498	5571	5452	4583	4556
UnitedStatesofAmerica	2051	2326	2352	2568	2484	2524	3036	2939	2967	3396	3609
France	3316	3363	3745	2198	3664	3456	3103	2549	2794	2262	1958
Tunisia	2836	2721	2884	2568	2705	2954	2630	2210	2251	2042	1722
Algeria	2052	2012	2826	2790	3351	3621	3214	1803	1836	1462	1368
Saudi Arabia	688	584	807	1387	818	635	684	835	767	767	767
Egypt	536	502	527	457	471	422	356	666	723	546	662
Oman	718	771	692	630	644	555	455	704	633	600	600
Pakistan	592	446	418	579	425	349	468	411	436	477	377
Iran, Islamic Rep of	326	602	481	500	463	430	415	248	221	226	240
World Average	571	942	977	960	731	891	630	540	556	529	495

(3) לא חיסר כלום

בראשית ב:ג - וַיִּבְרַךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדְּשׁ אֹתוֹ כִּי בּו שָׁבַת מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת :

פסיקתא רבתי (איש שלום) פיסקא ו - ותשלם כל המלאכה ד"ה ד"א ותשלם כל
מכל מלאכתו אשר ברא אלהים לעשות (בראשית ב' ג') עשה אין כתיב כאן אלא לעשות
עדיין יש מלאכה אחרת, ...

(4) בריות טובות

לפי הבן איש חי, "בריות טובות" מרמז ליכולת החידוש באדם

(5) "ליהנות" ו"להתנאות בהן בני אדם"

רמח"ל, דרך ה' (א:א-ב)

הנה התכלית בבריאה היה להטיב מטובו יתברך לזולתו... ואולם גזרה חכמתו, שלהיות הטוב שלם, ראוי שיהיה הנהנה בו בעל הטוב ההוא. פירוש : מי שיקנה הטוב בעצמו, ולא מי שיתלווה לו הטוב בדרך מקרה.